



стабілізатори, різноманітні інгібітори. Тому, ймовірність помилок спрощеної ідентифікації цілком очевидна. Звідси випливає необхідність продовження дій щодо ідентифікації пластичних мас, але вже з залученням об'єктивних апаратних методів.

Отже, методи ідентифікації як засоби товарознавчої експертизи пластичних мас дозволяють встановити походження, матеріал виготовлення товару, продукції та встановити вид пластичної маси, тобто забезпечують проведення підготовчого етапу експертизи.

Список використаних джерел

1. ДСТУ 2406-94 Пластмаси, полімери і синтетичні смоли. Хімічні назви. Терміни та визначення.
2. Суберляк О. В., Баштанник П. І. Технологія виробництва виробів з пластмас і композитів (Частина 1): Навчальний посібник. — К.: ІСДО, 1995. — 164 с.
3. Офіційний сайт – Пласт Експерт [Електронний ресурс] / Видавництво "Наукові основи та технології". - 2015. - Режим доступу до ресурсу: <http://e-plastic.ru>.

***Чеберяко Оксана Вікторівна, д.і.н., к.е.н., професор,
доцент кафедри фінансів КНУ імені Тараса Шевченка
Лозова Ганна Матвіївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри
економічної теорії, макро- та мікроекономіки
КНУ імені Тараса Шевченка***

ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З КРИПТОВАЛЮТАМИ

На сьогоднішній день зафіксовано понад 2000 різних криптовалют. Стрімке зростання курсу біткоіна у 2017 році, поява сотень інших видів криптовалют викликало зацікавленість до цього виду активу не тільки простих громадян, але і органів державної влади. Зокрема в листопаді 2017 року у ВРУ було подано вже третій Законопроект щодо стимулювання ринку криптовалют та їх похідних в Україні "Про внесення змін до Податкового кодексу України"[1]. В даному законопроекті, на відміну від попередніх законопроектів, пропонується полегшене оподаткування для операцій з криптовалютами. Автори даного законопроекту пропонують звільнити від податку на прибуток операції підприємства (за виключенням фінансових установ) з придбання-продажу криптовалют, доходи від операцій з ними і доходи від майнінгу. Також пропонується виділення державних коштів на інноваційні проекти з майнінгу і запровадження пільгових тарифів на електроенергію для тих, хто займається майнінгом. Цим законопроектом також пропонується, щоб продавці криптовалюти сплачували 2 % у фонд державного пенсійного страхування. А за незаконний видобуток криптовалют пропонується запровадити штраф у розмірі 170 тис. грн.



З економічної точки зору для того, щоб визначити зміст та механізм оподаткування криптовалют, потрібно насамперед визначити правовий статус криптовалюти в Україні. З цією метою створена спеціальна державна робоча група, яка включає представників НБУ, Мінфіну та ДФС України щодо визначення правового статусу регулювання криптовалют. І на практиці це надзвичайно складне та важливе завдання. Оскільки єдиного погляду на дане питання ні у представників українських органів влади, ні у науковців-економістів немає. Зокрема, на сьогоднішній день офіційна позиція НБУ України наступна:

- криптовалюта не є грошима, оскільки не існує у вигляді грошових знаків, банкнот, монет, записів на рахунках в банках, тому не може підпадати під режим регулювання обігу грошових засобів;
- криптовалюта не є валютою, оскільки не прив'язана до грошової одиниці жодної країни світу і не може бути визнана законним платіжним засобом іншої країни або валютної цінністю; тому не підпадає під режим регулювання валютного законодавства;
- криптовалюта не є електронними грошима, оскільки не випускається банком і не є грошовим зобов'язанням певної особи;
- криптовалюта не є цінними паперами, оскільки в ній відсутні ознаки документа і емітента, у неї немає встановленої форми з реквізитами, не має визначення емітента цінних паперів та особи, яка має на них право [2].

Тому фактично жодний із вищезазначених режимів, з точки зору НБУ, не може бути застосованим до криптовалют.

Позиція ДФС полягає в тому, що існує зобов'язання фізичних осіб, які отримують доходи, в тому числі від операцій з криптовалютами, декларувати ці доходи та сплачувати податки. Але тут виникає складне питання, які операції з криптовалютами відносити до операцій, що оподатковуються: операції з майнінгу, продажу криптовалют, участі в ІСО (розміщенні нової криптовалюти)? На яку дату фіксувати ці зобов'язання, оскільки існує проблема із значним коливання курсу криптовалют через їх високу волативність.

Аналогічна до позиції ДФС і позиція Мінфіну, яка роз'яснена у листі Мінфіну від 13.10.2017 року, і полягає в тому, що податки потрібно сплачувати при купівлі-продажу криптовалюти, керуючись загальним порядком оподаткування доходу громадян, тому в даному випадку прибутковий податок з доходів громадян слід сплачувати за загальними правилами. За цією логікою, дохід від купівлі-продажу криптовалют, майнінгу повинні бути віднесені до "інших доходів" та оподатковуватися і декларуватися на загальних підставах,



так як спеціальних норм не передбачено. Отже, суб'єкт-фізична особа, що отримала доходи від операцій з криптовалютами, має сплатити ПДФО в розмірі 18% і військовий збір в розмірі 1,5% від суми. З юридичними особами, що отримують доходи від операцій з криптовалютами все набагато складніше. Виникає питання: криптовалюта – це товар чи послуга, чи має бути виписана податкова накладна та багато інших запитань. Тому надзвичайно важливим для подальшого цивілізованого розвитку ринку криптовалют є врегулювання на державному рівні правового статусу криптовалюти.

Позиція Нацкомісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦБФР), наступна: розглядати операції з криптовалютами як один із видів краудфандінгу. Зокрема, ще з грудня 2016 року у ВРУ зареєстровано Проект Закону 5592 про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо розкриття інформації на фондовому ринку та вдосконалення порядку емісії цінних паперів та розширення можливостей для залучення капіталу), де визначена база регулювання краудфандінгу [3].

У світовій практиці перші спроби держрегулювання криптовалюти розпочалися п'ять років тому, і піонером в цьому питанні став Європейський Союз - в 2012 році ЄЦБ визнав біткоіни конвертованою децентралізованою віртуальною валютою, операції з криптовалютами відносяться до числа активів, що не підлягають оподаткуванню ПДВ. Щодо оподаткування криптовалют в інших країнах хотілося б зазначити, що на аналітичному сайті How Much було оприлюднено цікаву карту країн світу, де визначено всі держави, де дозволено або заборонено операції з криптовалютами, зокрема з біткоінами [4]. В даному випадку можна виділити декілька груп країн:

- країни, де обіг криптовалют офіційно визнано, зокрема це: Німеччина з 2013 року, Японія з 2017 року, Швейцарія, Канада, США;
- країни, де операції з криптовалютами заборонено для банків, але дозволено для фізичних осіб (Китай);
- країни, де операції з криптовалютами заборонено (Росія, Еквадор, Болівія, Алжир, Марокко);
- країни, які не визначилися з правовим статусом криптовалют, проте операції з криптовалютами не заборонено (Аргентина, Індія, Казахстан, Україна).

Як показує світовий досвід, в різних країнах існують різні підходи до даного питання, наприклад в США з метою федерального оподаткування криптовалюта розглядається як майно; в Сингапурі розглядається як актив, а не як засіб платежу і операції з криптовалютою оподатковуються ПДВ; в Норвегії не вважається грошовим засобом, розглядається як фінансовий актив, який



обкладається податками на майно; у Фінляндії вважається платіжним інструментом, а не активом, а придбання товарів за біткоїни або конвертація біткоїнів в реальну валюту вважається реалізацією вартості, тому будь-яке підвищення ціни оподатковується, а втрати - не оподатковуються, отриманий в результаті майнінгу біткоїн вважається доходом; У Японії біткоїн - законний платіжний засіб із податком на покупку; у Європейському Союзі операції з криптовалютами відносяться до числа активів, що не підлягають оподаткуванню ПДВ.

Підсумовуючи, зазначимо, що головним фінансовим трендом 2017 року став бум криптовалют, курси зростали в рази, а позиція НБУ щодо ринку та інструментарію криптовалюти була достатньо рестрикційна та застережлива, позиція НКЦПФР аналогічна, тому 27 жовтня 2017 року вища експертна рада НБУ ухвалила рекомендації щодо нагальної потреби визначення правового статусу криптовалют в Україні. Проте чиновники одноставні в тому, що українські користувачі повинні декларувати доходи з майнінгу, продажу криптовалют, участі в ICO і відповідно платити податки.

Список використаних джерел

1. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо стимулювання ринку криптовалют та їх похідних в Україні) / Електронний ресурс. – [Режим доступу]: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62816

2. Карпенко О. Статус криптовалют в Украине, обязанности майнеров и инвесторов: позиция НБУ и НКЦБФР / Електронний ресурс. – [Режим доступу]: <https://ain.ua/2017/11/30/vlasti-o-kriptoalyutax>

3. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо розкриття інформації на фондовому ринку та вдосконалення порядку емісії цінних паперів та розширення можливостей для залучення капіталу) / Електронний ресурс. – [Режим доступу]: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60801

4. В каких странах мира запрещен и разрешен bitcoin? / Електронний ресурс. – [Режим доступу]: https://kaktus.media/doc/369059_v_kakih_stranah_mira_zapreshen_i_razreshen_bitcoin.html